

Piatok 19. júna 2020

P9_TA(2020)0169

Cestovný ruch a doprava v roku 2020 a v ďalšom období**Uznesenie Európskeho parlamentu z 19. júna 2020 o doprave a cestovnom ruchu v roku 2020 a v ďalšom období (2020/2649(RSP))**

(2021/C 362/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,

- A. keďže cestovný ruch je prierezová hospodárska činnosť s rozsiahlym vplyvom na hospodársky rast, zamestnanosť a sociálny a udržateľný rozvoj;
- B. keďže odvetvie cestovného ruchu zamestnáva 22,6 milióna ľudí, čo predstavuje 11,2 % celkovej zamestnanosti EÚ a v roku 2019 prispelo 9,5 % k HDP EÚ, pomáha v podpore vyváženej regionálnej štruktúry a pozitívne vplyva na regionálny rozvoj; poznamenáva, že v EÚ je ohrozených najmenej 6,4 milióna pracovných miest;
- C. keďže cestovný ruch a najmä nadmerný cestovný ruch, tak ako všetky ľudské činnosti, vplyvajú na zmenu klímy, ako aj na životné prostredie a hospodárstvo, ako napríklad zvýšené znečistenie, stratu biodiverzity, preťaženie, náklady na údržbu infraštruktúry a zvyšovanie cien; keďže je však tento sektor odhodlaný urýchliť smerovanie k udržateľnému rozvoju cestovného ruchu a zabezpečiť, aby prispieval k európskym a medzinárodným cieľom v oblasti klímy iniciatívami zameranými na znižovanie emisií;
- D. keďže cestovný ruch pozostáva z komplexného hodnotového reťazca mnohých zainteresovaných strán s priamym prepojením na činnosti osobnej dopravy;
- E. keďže odvetvia dopravy, kultúry a cestovného ruchu sú spomedzi všetkých hlavných hospodárskych odvetví najviac postihnuté ochorením COVID-19, pričom veľká nezamestnanosť sa týka najmä sezónnych pracovníkov a pracovníkov v zraniteľných situáciách;
- F. keďže kultúrne lokality a miesta, festivaly a múzeá sú mimoriadne negatívne zasiahnuté zdravotnou krízou, pričom štyria z desiatich turistov si vyberajú svoju destináciu na základe toho, čo dané miesto ponúka z hľadiska kultúry;
- G. keďže prijatím oznámenia o cestovnom ruchu a doprave v roku 2020 a v ďalšom období (COM(2020)0550) a balíka opatrení v oblasti cestovného ruchu a dopravy 13. mája 2020 Komisia prijala prvý potrebný krok na podporu obnovy našich hodnotných odvetví dopravy a cestovného ruchu od vypuknutia ochorenia COVID-19;
- H. keďže uplynulo desať rokov od prijatia oznámenia Komisie s názvom Európa ako popredná svetová destinácia cestovného ruchu – nový politický rámec pre európsky cestovný ruch (COM(2010)0352) z júna 2010, v ktorom sa stanovuje stratégia a akčný plán pre európsky cestovný ruch;
- I. keďže od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy v roku 2009 má EÚ podporné právomoci zamerané na koordináciu a dopĺňanie opatrení členských štátov v tejto oblasti ⁽¹⁾;

Európske plány v oblasti cestovného ruchu a obnovy dopravy v nadväznosti na pandémiu ochorenia COVID-19

1. domnieva sa, že rýchla, krátkodobá podpora a dlhodobá podpora odvetvia dopravy a cestovného ruchu sú potrebné na zabezpečenie ich prežitia a konkurencieschopnosti, pričom vykonávanie opatrení, ktoré obnovia dôveru turistov v cestovanie do Európy a v rámci nej, je nevyhnutné na minimalizáciu ďalších strát v tomto odvetví, ako aj pre jeho dlhodobú udržateľnosť; zdôrazňuje, že súčasná kríza takisto predstavuje historickú príležitosť na modernizáciu cestovného

⁽¹⁾ Článok 195 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Piatok 19. júna 2020

ruchu v EÚ a zvýšenie jeho udržateľnosti a dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím a na jeho chápanie ako priemyselného ekosystému s investičnými cieľmi, ľudským kapitálom, potrebami technologickej inovácie a ukazovateľmi výkonnosti a ako významného odvetvia, ktoré by mohlo prispieť k plneniu cieľov v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050;

2. zdôrazňuje, že v súčasnej kríze, keď mnohé dopravné spoločnosti zápasia s prežitím, je mimoriadne dôležité ďalej investovať do strategickkej dopravnej infraštruktúry na úrovni EÚ; rovnako zdôrazňuje, že plány na obnovu dopravy spolu s podporou zameranou na záchranu existujúcich odvetví dopravy by sa mali zamerať na inovatívne možnosti rastu;

3. víta oznámenie s názvom Smerom k postupnému a koordinovanému prístupu k obnoveniu voľného pohybu a zrušeniu kontrol na vnútorných hraniciach – COVID-19, ktoré prijala Komisia ako súčasť balíka, a návrh na postupný a koordinovaný prístup zameraný na návrat k neobmedzenému voľnému pohybu osôb; požaduje zavedenie mechanizmu na úrovni EÚ na vymedzenie miery dostatočne nízkej úrovne prenosu a aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie takejto miery v celej EÚ; požaduje, aby EÚ podporila „reštart cestovného ruchu“, pričom odporúča, aby kládla dôraz na „udržateľný cestovný ruch“, a aby zo spoľahlivo certifikovaných podnikov a destinácií urobila lídrov v oblasti environmentálneho, sociálne zodpovedného a ekonomicky stabilného cestovania a cestovného ruchu; víta iniciatívu Komisie zameranú na zabezpečenie neprerušitého toku tovaru, najmä potravinových a zdravotníckych pomôcok, v celej EÚ a všetky iniciatívy zamerané na zabezpečenie úplného fungovania vnútorného trhu EÚ bez neodôvodnených kontrol a oneskorení;

4. znovu zdôrazňuje dôležitosť zásady nediskriminácie pri postupnom odstraňovaní domácich a cezhraničných obmedzení, ako aj vzájomného uznávania dohodnutých opatrení na úrovni EÚ, a pripomína, že treba predchádzať dohodám medzi jednotlivými členskými štátmi (tzv. koridory cestovného ruchu), ktoré ešte viac ovplyvnia hospodárstvo tých členských štátov, ktoré boli mimoriadne zasiahnuté zdravotnou krízou, a najmä ich odvetvie cestovného ruchu; vyjadruje znepokojenie nad tým, že viaceré členské štáty nedávno prijali jednostranné opatrenia, ktoré nielen ohrozujú fungovanie jednotného trhu a majú negatívny vplyv na životy miliónov občanov EÚ, ale poškodzujú aj cestovný ruch a dôveru; naliehavo preto vyzýva Komisiu, aby zabránila vykonávaniu akéhokoľvek druhu diskriminačných a neepidemiologických opatrení členskými štátmi, ktoré spochybňujú integritu schengenského priestoru a bránia rýchlemu oživeniu odvetvia cestovania a cestovného ruchu v Európe;

5. zdôrazňuje potrebu podpory a propagácie turistických oblastí v EÚ okrem iného prostredníctvom priateľlivých ponúk pre návštevníkov za predpokladu, že to umožňujú epidemiologické a sociálno-zdravotné podmienky v príslušných oblastiach; domnieva sa, že je nevyhnutné, aby podniky aj ich klienti v plnej miere dodržiavali a vykonávali všetky zdravotné, hygienické a sanitárne požiadavky, ako sú opatrenia na obmedzenie fyzického kontaktu, aby sa zaručili bezpečné podmienky pre návštevníkov; žiada, aby sa v celej EÚ stanovili jednotné kritériá posudzovania s cieľom vyzdvihnúť oblasti, ktoré predstavujú bezpečné prostredie pre turistov prichádzajúcich zo zahraničia aj odchádzajúcich do zahraničia; súhlasí s potrebou presadzovať a udržiavať najvyššiu úroveň bezpečnosti a ochrany s možnosťou využitia interoperabilných digitálnych technológií (napríklad špecializované informačné webové sídlo Komisie alebo centrá digitálnych inovácií) s cieľom poskytnúť pomoc odvetviu cestovania a cestovného ruchu a samotným turistom, pričom treba rešpektovať súkromie jednotlivcov a práva na ochranu údajov; zdôrazňuje, že by sa mal zaviesť systém včasného varovania, ktorý by efektívnym spôsobom upozorňoval turistov na potenciálnu hrozbu pre ich zdravie v danej destinácii, aby sa zabezpečilo, že karanténne a evakuačné protokoly sú okamžité a účinné;

6. uznáva význam medzinárodných cestujúcich pre naše odvetvie cestovného ruchu; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby posúdili, či by sa obmedzenia nepodstatného cestovania na vonkajších hraniciach EÚ mohli zrušiť bez toho, aby sa ohrozilo verejné zdravie a bezpečnosť, a to so zreteľom na epidemiologickú situáciu v každej príslušnej tretej krajine a aby sa pritom vynaložilo úsilie o vzájomné uznávanie ochranných opatrení týkajúcich sa COVID-19, najmä v letectve, a to na základe noriem Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) a spoločného dokumentu Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva (EASA) a Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) s názvom „Protokol o bezpečnosti zdravia v letectve v súvislosti s COVID-19: operačné usmernenia na riadenie leteckých cestujúcich a personálu v súvislosti s pandémiou COVID-19“ na bezpečné znovunaštartovanie leteckej dopravy v Európe, a naliehavo vyzýva na ich rýchle vykonávanie;

7. zdôrazňuje význam cezhraničných a sezónnych pracovníkov pre poskytovanie služieb v odvetví cestovného ruchu ako kľúčovej súčasti úsilia o oživenie hospodárstva a požaduje opatrenia zamerané na podporu ich mobility a ochranu ich práv vrátane lepšieho vykonávania existujúcich právnych predpisov;

Piatok 19. júna 2020

8. víta oznámenie Komisie o usmerneniach k postupnému obnovovaniu dopravných služieb a pripojenosti – COVID-19, ako aj usmernenia založené na rámci zásad a spoločnom nástroji, ktoré pomôžu obnoviť všetky druhy dopravných služieb v celej EÚ prijatím koordinovaných, nediskriminačných a primeraných opatrení;

9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa dohodli na dočasných, primeraných a nediskriminačných opatreniach, ktoré sú v súlade s vedeckými dôkazmi, s cieľom uľahčiť bezpečný tranzit a pohyb medzi krajinami na základe dôkladného posúdenia rizika a v súlade s medzinárodnými normami vymedzenými orgánmi, ako sú Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) alebo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC); zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť vzájomné uznávanie opatrení dohodnutých na úrovni EÚ na obnovenie cestovania v EÚ a na medzinárodnej úrovni; okrem toho zdôrazňuje, že vykonávanie opatrení na zamedzenie šírenia nákazy, ako ani ich zmiernenie nesmie v žiadnom prípade viesť k zníženiu vysokej úrovne ochranných a bezpečnostných noriem EÚ v doprave;

10. zdôrazňuje, že skrining je účinným prostriedkom na zníženie šírenia vírusu a budovanie dôvery v prípadoch, keď nie je možné obmedzenie sociálnych kontaktov za predpokladu, že sú k dispozícii rýchle, spoľahlivé a cenovo dostupné skriningové metódy; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s ECDC a členskými štátmi pravidelne vyhodnocovala existenciu testov, ktoré spĺňajú tieto podmienky, a aby v prípade, že sú k dispozícii, vykonávala koordinované obstarávanie s cieľom zabezpečiť najlepšie možné podmienky a cenu; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využívali všetky dostupné nástroje financovania na zabezpečenie toho, aby sa občania mohli otestovať bezplatne;

11. zdôrazňuje, že v regiónoch, oblastiach a členských štátoch, v ktorých sa epidemiologická situácia zlepšuje a je dostatočne podobná, by sa mali zrušiť cestovné obmedzenia a hraničné kontroly po tom, ako sa stanovia spoločné kritériá na jej posúdenie; zdôrazňuje, že zlepšenia epidemiologickej situácie majú zásadný význam pre obnovenie bezpečného cestovania a dopravy a obnovenie služieb v oblasti cestovného ruchu; okrem toho vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s členskými štátmi preskúmala uskutočniteľnosť a pridanú hodnotu opatrení zdravotných skriningov, ako sú napríklad diagnostické testy (napr. sérologické alebo sterové testy) a kontroly teploty cestujúcich, ktorí odchádzajú z dopravných uzlov; požaduje stanovenie noriem a podrobných protokolov pre spoločné hygienické opatrenia pre rôzne druhy dopravy; domnieva sa, že každý prevádzkovateľ dopravy by mal uplatňovať jednotné opatrenia harmonizovaným spôsobom, aby sa zabezpečila ich predvídateľnosť a zrozumiteľnosť; domnieva sa, že technické prevádzkové protokoly by mali byť základným predpokladom bezpečného cestovania;

12. víta oznámenie Komisie s názvom Usmernenia EÚ pre postupné obnovenie služieb v oblasti cestovného ruchu a pre zdravotné protokoly v ubytovacích a stravovacích zariadeniach – COVID-19 a naliehavo vyzýva členské štáty, aby tieto usmernenia postúpili príslušným orgánom na regionálnej a miestnej úrovni; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby finančne podporovali odvetvie cestovania a cestovného ruchu pri vykonávaní týchto opatrení v plnej spolupráci s odvetvím cestovného ruchu a cestovania, a to v súlade s cieľmi európskej zelenej dohody a digitalizácie;

13. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s verejnými orgánmi členských štátov, zainteresovanými stranami v oblasti cestovného ruchu a medzinárodnými organizáciami zriadila pečať bezpečnostnej certifikácie EÚ a jasné a účinné zdravotné protokoly, ktorými sa zaručí, že zariadenia cestovného ruchu EÚ, cestovné zariadenia a prevádzkovatelia budú spĺňať najvyššie normy v oblasti hygieny a bezpečnosti, a to s cieľom podporiť vykonávanie konkrétnych opatrení na základe usmernení EÚ, zvýšiť dôveru, bezpečnosť a ochranu cestujúcich, ktorí navštívia členské štáty EÚ a podporiť oživenie sektora;

14. vyzýva Komisiu, aby navrhla spoločné pravidlá EÚ týkajúce sa podmienok poukazov vydaných v dôsledku pandémie COVID-19 pri zachovaní vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa, ktoré sú vždy podmienené ich dobrovoľným prijatím spotrebiteľmi, a bez toho, aby to malo vplyv na povinnosť spoločností poskytovať cestujúcim hotovostnú náhradu v časovom rámci stanovenom v práve EÚ, aby boli poukazy pružnejšie a teda atraktívnejšie a životaschopné a aby sa zabránilo ďalšiemu nejednotnému vykonávaniu, ktoré by viedlo k rozdielnemu zaobchádzaniu so spotrebiteľmi a k narušeniu hospodárskej súťaže na trhu s dopravou a cestovným ruchom; okrem toho naliehavo vyzýva Komisiu, aby využila všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii, na zabezpečenie riadneho presadzovania a jednotného uplatňovania práva EÚ a na podporu využívania harmonizovaných pravidiel týkajúcich sa dobrovoľných poukazov;

Piatok 19. júna 2020

15. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť vypracovať, na základe skúseností z krízy súvisiacej s COVID-19 a podobných systémov členských štátov, európsky systém cestovných záruk pre spoločnosti s cieľom zabezpečiť finančnú likviditu, ktorou sa zaručí pokrytie náhrad cestujúcim, nákladov na repatriáciu, ako aj primeraná kompenzácia akýchkoľvek škôd vzniknutých v prípade konkurzu; okrem toho zastáva názor, že cestujúci by mali byť nabádaní k tomu, aby uzavreli cestovné poistenie;

16. vyzýva Komisiu, aby spustila špecializovanú komunikačnú kampaň EÚ o cestovaní a cestovnom ruchu aj pomocou celoeurópskej informačnej aplikácie zameranej na podporu cestovania v rámci EÚ, obnovenie dôvery občanov v cestovanie a cestovný ruch počas pandémie COVID-19, vzdelávanie turistov v súvislosti so zavedenými opatreniami v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti a budovanie udržateľných a súdržných hodnôt prostredníctvom „značky EÚ v oblasti cestovného ruchu“; žiada, aby koncepcia bezpečnej a inteligentnej destinácie bola základom zabezpečenia rozvoja udržateľného, zodpovedného a dostupného cestovného ruchu;

17. žiada, aby sa na úrovni EÚ zaviedol mechanizmus na stanovenie prahovej hodnoty, na základe vedeckých dôkazov a spoľahlivých a jednotných údajov, pre bezpečnosť a ochranu, pokiaľ ide o zrušenie alebo zavedenie obmedzení cestovania, a aby sa pripravilo monitorovanie a akčný plán na primeranej úrovni pre prípadný negatívny vývoj epidemiologickej situácie; zdôrazňuje v tejto súvislosti potrebu konkrétnejšieho a podrobnejšieho akčného plánu monitorovania a hodnotenia navrhovanej stratégie postupného prekonania krízy spôsobenej pandemiou COVID-19;

18. vyzýva Komisiu, verejné orgány členských štátov a zainteresované strany, aby spolupracovali s cieľom čo najskôr vypracovať jasné usmernenia a akčné plány pripravenosti na možnú druhú vlnu pandémie, riešiť preventívne a kontrolné protiinfekčné opatrenia v oblasti cestovania a cestovného ruchu, keďže predĺžené opatrenia obmedzení pohybu by mohli podľa prognóz viesť k poklesu HDP až o 16 % v tomto roku;

19. víta program SURE, ktorý pomáha členským štátom pokryť náklady na národné systémy skráteného pracovného času a podobné opatrenia umožňujúce podnikom zabezpečiť pracovné miesta v odvetví cestovného ruchu; ďalej zdôrazňuje, že je dôležité investovať do zvyšovania kvalifikácie, odbornej prípravy v oblasti digitálnych zručností a iniciatív podpory zamestnanosti, čo zabráni prebiehajúcim stratám pracovných miest a sociálnym nerovnostiam v dôsledku pandémie;

Posilnená solidarita a koordinácia v odvetví cestovného ruchu EÚ

20. zdôrazňuje, že je dôležité prejsť k skutočnej európskej politike cestovného ruchu, ktorá významne prispeje k posilneniu konkurencieschopnosti Únie v tomto odvetví, k podpore spolupráce medzi členskými štátmi a regiónmi a k vytváraniu možností pre ďalšie investície a inovácie v tomto odvetví; pripomína, že je dôležité predísť nadmernej regulácii na jednotnom trhu v oblasti služieb cestovného ruchu s cieľom odstrániť regulačné rozpory a duplicity a predchádzať im, a to zabezpečením lepšej koordinácie politík a právnych predpisov, ktoré majú vplyv na odvetvie cestovného ruchu;

21. víta návrh Komisie usporiadať európsky samit cestovného ruchu zahŕňajúci inštitúcie EÚ, priemysel, regióny, mestá a zainteresované strany s cieľom zamerať sa na budúcnosť európskeho cestovného ruchu a podporuje vypracovanie plánu na rok 2050 na vytvorenie udržateľného, inovatívneho a odolného európskeho ekosystému cestovného ruchu („Európsky program pre cestovný ruch 2050“); vyzýva preto Komisiu, aby v roku 2021 prijala novú stratégiu a akčný plán pre cestovný ruch EÚ na základe výsledkov tohto dialógu s cieľom udržať postavenie Európy ako vedúcej destinácie prostredníctvom „značky EÚ v oblasti cestovného ruchu“; zdôrazňuje, že táto dlhodobá stratégia musí zahŕňať plán digitalizácie sektora a systémy na obnovu oblastí cestovného ruchu; zdôrazňuje, že stratégia musí podporovať ekologickú transformáciu sektora prispôbením procesov a obnovou infraštruktúr a zariadení; zdôrazňuje, že Komisia by mala dôkladne monitorovať jej riadne vykonávanie;

22. víta iniciatívu Komisie, ktorá poskytuje flexibilitu, pokiaľ ide o pravidlá štátnej pomoci; trvá však na potrebe realizovateľných projektov a konkurencieschopnosti, sociálnych a ekologických noriem, ako aj jasných a sektorovo špecifických usmernení v odvetviach dopravy a cestovného ruchu s cieľom umožniť účinnú koordináciu medzi všetkými členskými štátmi a zabezpečiť, aby sa vnútroštátne systémy náhrad používali spravodlivo, včas a primerane a aby sa zaviedli na obmedzené obdobie s cieľom bojovať proti stratám spôsobeným pandemiou COVID-19 bez toho, aby sa neprimerane narušila hospodárska súťaž;

23. zdôrazňuje význam posilnenej spolupráce medzi EÚ, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom riešiť prierezové otázky súvisiace s cestovným ruchom; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby vypracovala stratégiu EÚ v oblasti cestovného ruchu vrátane konkrétnejšieho a podrobnejšieho akčného plánu s krátkodobými, strednodobými a dlhodobými cieľmi a cieľmi udržateľného rozvoja OSN, v ktorej sa navrhne, aby

Piatok 19. júna 2020

členské štáty stanovili jasné, strategické ciele zamerané na výsledky; trvá na tom, aby sa v koordinácii s Európskym parlamentom a členskými štátmi náležite prijala stratégia udržateľného odvetvia cestovného ruchu vrátane opatrení, ktoré majú uplatňovať a dodržiavať všetky členské štáty, priemyselné odvetvia a turisti;

24. zdôrazňuje, že návrh plánu obnovy EÚ predložený Komisiou 27. mája 2020, ktorý zahŕňa posilnený dlhodobý rozpočet EÚ (VFR na roky 2021 – 2027) a nový nástroj na obnovu hospodárstva vo výške 750 miliárd EUR, ktorý by mal byť podmienený vykonávaním štrukturálnych reforiem a rešpektovaním ekologických a sociálnych noriem, slúži ako dobrý základ pre ďalšie rokovania; víta uznanie cestovného ruchu ako jednej z hospodárskych činností najviac postihnutých krízou súvisiacou s pandemiou COVID-19; konštatuje, že nový nástroj obnovy hospodárstva (Next Generation EU) naznačuje, že cestovný ruch by mohol v druhom štvrtroku 2020 zaznamenať viac ako 70 % pokles obratu, pričom základné investičné potreby v oblasti cestovného ruchu, ktoré predstavujú 161 miliárd EUR, sa v rôznych ekosystémoch radia na prvé miesto; vyzýva Komisiu, aby pripísala náležitý význam sektoru cestovného ruchu v balíku na obnovu hospodárstva a vydala usmernenia na zabezpečenie rýchleho prístupu k financovaniu bez neprimeranej administratívnej záťaže v rámci prebiehajúcich aj nadchádzajúcich programov; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam investícií v tomto odvetví prostredníctvom nástroja na podporu obnovy a odolnosti, ktorý umožní rozvoj stratégie pre udržateľné, pružné a konkurencieschopné odvetvie cestovného ruchu v celej EÚ; domnieva sa, že plán obnovy EÚ musí zahŕňať možnosť poskytnutia dodatočnej finančnej podpory odvetviu cestovného ruchu na základe podielu, ktorým cestovanie a cestovný ruch prispievajú k HDP členského štátu;

25. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v budúcom viacročnom finančnom rámci (VFR 2021 – 2027) nebol vytvorený osobitný rozpočtový riadok týkajúci sa udržateľného cestovného ruchu, ako aj nad tým, že v súčasnosti neexistuje konkrétny a cielený finančný nástroj, ktorý by v krátkodobom horizonte napomohol oživenie tohto odvetvia; zdôrazňuje, že v prípade najvzdialenejších regiónov a ostrovných regiónov treba zväziť špecifické zaobchádzanie a osobitné opatrenia;

26. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlili podporovali podniky a pracovníkov vrátane samostatne zárobkovo činných osôb v odvetví dopravy, kultúry a cestovného ruchu, najmä MSP, a to vrátane makroekonomických a rodinných podnikov, s cieľom riadiť ich likviditu, pomôcť im udržať pracovné miesta a znížiť zbytočnú administratívnu záťaž; ďalej žiada, aby sa v úzkom dialógu so sociálnymi partnermi vytvoril európsky rámec pre pracovníkov v celom hodnotovom reťazci odvetvia cestovného ruchu, ktorý by sa vzťahoval na všetky typy pracovníkov;

27. požaduje revidovanú európsku stratégiu pre MSP, v rámci ktorej by sa zohľadnil vplyv pandémie COVID-19 na MSP a predložili by sa konkrétne iniciatívy zamerané na oživenie spolu s plánom na ich podporu obmedzením byrokracie, znížením nákladov na prístup k financovaniu a posilnením investícií do strategických hodnotových reťazcov v súlade s európskou priemyselnou politikou založenou na ekosystémoch, zelenej dohode a digitálnej transformácii; pripomína, že treba vykonať nevyhnutné úpravy s cieľom dosiahnuť súlad s novými opatreniami v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, poskytovať značné investície na zaistenie bezpečnosti spotrebiteľov a rešpektovanie obmedzenia sociálnych kontaktov, ako aj iné relevantné preventívne opatrenia; zdôrazňuje význam vytvorenia sietí a zoskupení v celej EÚ, ktoré môžu viesť k harmonizácii najlepších postupov, stratégií a synergií v rámci sektora MSP;

28. zdôrazňuje, že tisíce spoločností, najmä MSP, majú problém prežiť, pričom mnohé z nich čelia platobnej neschopnosti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sledovali vývoj a posúdili možnosť posilnenej núdzovej podpory v súvislosti s už oznámenými nástrojmi tým, že prijmú vhodné opatrenia na zabránenie úpadku podnikov;

Smerom k perspektívnemu sektoru cestovného ruchu EÚ

29. zdôrazňuje, že odvetvie cestovného ruchu je veľmi závislé od odvetvia dopravy, a preto by zlepšenie dostupnosti, udržateľnosti a prepojenosti všetkých druhov dopravy pri zachovaní najvyššej úrovne bezpečnosti vo všetkých sektoroch dopravy (cestná, železničná, letecká, námorná a vnútrozemská vodná doprava) malo významný vplyv na zlepšenie odvetvia cestovného ruchu EÚ; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v súvislosti s rokom 2021, ktorý bude Európskym rokom železničnej dopravy, a s potrebou znížiť emisie z dopravy by Komisia mala podporovať všetky udržateľné alternatívne spôsoby cestovania;

30. zdôrazňuje potrebu podporovať udržateľné spôsoby cestovania, ako je poskytovanie zvýšenej podpory na turistickú cyklistickú infraštruktúru a nočné vlaky; zdôrazňuje hospodárske a environmentálne prínosy, ktoré môžu mať udržateľné druhy dopravy, ako je cyklistika, pre cestovný ruch, a vyzýva Komisiu, aby podporovala cyklistickú infraštruktúru a investovala do nej s cieľom uľahčiť takýto cestovný ruch;

Piatok 19. júna 2020

31. zdôrazňuje, že treba, aby všetky členské štáty mali sieť rozvinutej, modernej, bezpečnej a udržateľnej infraštruktúry s cieľom uľahčiť cestovanie v celej EÚ a zabezpečiť, aby okrajové členské štáty boli dostupnejšie pre vnútroeurópsky a medzinárodný cestovný ruch; vyzýva preto Komisiu, aby podporila obnovenie cezhraničných chýbajúcich prepojení, vykonala kontroly vhodnosti existujúcej siete infraštruktúry a navrhla okamžité dodatočné opatrenia pre najmenej rozvinuté oblasti a vzdialené oblasti, ktoré majú často najmenej rozvinuté siete a vyžadujú si osobitnú pozornosť; konštatuje, že pohraničné regióny v celej EÚ tvoria 40 % územia Únie a žije v nich tretina jej obyvateľstva; vyzýva Komisiu na zabezpečenie toho, aby členské štáty mali primerané plány na dokončenie celého jadra TEN-T do roku 2030 a komplexných sietí do roku 2050 s uvedením časového plánu a dostupnosti rozpočtových prostriedkov, a aby sa hlavne zamerali na cezhraničné úseky, najmä v členských štátoch, ktoré v týchto oblastiach nedosahujú pokrok; poukazuje na to, že to zahŕňa veľmi potrebný projekt jednotného európskeho neba, ktorý, hoci je na úrovni EÚ už roky pozastavený, by súčasne priniesol do európskej leteckej dopravy bezpečnosť, efektívnosť a udržateľnosť;

32. vyzýva Komisiu, aby preskúmala uskutočniteľnosť a možné prínosy mechanizmu krízového riadenia pre odvetvie cestovného ruchu v EÚ s cieľom primerane a rýchlo reagovať nielen na súčasnú pandémiu ochorenia COVID-19, ale aj s cieľom pripraviť sa na budúce výzvy podobného charakteru a rozsahu; zdôrazňuje význam zahrnutia riešení financovania v prípadoch krátkodobého finančného nedostatku a zabezpečenia strednodobých a dlhodobých rámcov a stratégií; vyzýva Komisiu, aby vydala usmernenia založené na osvedčených postupoch v odvetví cestovného ruchu v prípade rozsiahlych kríz, akou je súčasná pandémia, a aby uľahčila rozvoj a koordináciu primeraných online platforiem, kde si zainteresované strany môžu vymieňať najlepšie postupy a informácie;

33. naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla nový európsky inkluzívny systém cestovného ruchu na základe modelu iniciatívy Calypso, ktorý umožní zraniteľným sociálnym skupinám využívať vnútroštátne cestovné poukazy v pridružených zariadeniach v iných členských štátoch, ktoré ponúkajú aj program sociálneho cestovného ruchu pre svojich občanov; konštatuje, že mnohé členské štáty vykonávajú takéto programy s veľmi dobrými výsledkami, a domnieva sa, že by bolo veľmi pozitívne, keby sa tieto systémy stali interoperabilnými na úrovni EÚ;

34. poukazuje na význam spoločného prístupu EÚ k ochrane konkurencieschopnosti odvetvia zlepšením jeho komunikačnej stratégie voči občanom; ďalej zdôrazňuje koordinačnú úlohu EÚ v odvetví cestovného ruchu, ktorá by sa mala zlepšiť prijatím opatrení v oblasti pridanej hodnoty EÚ a ďalším uľahčovaním výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi; požaduje zníženie neodôvodnenej administratívnej a daňovej záťaže, podporu zakladania podnikov a podporu cezhraničného predaja a služieb;

35. zdôrazňuje význam medzinárodnej spolupráce v odvetví cestovania a cestovného ruchu a nabáda inštitúcie EÚ, aby pokračovali v podpore dialógu a spolupráce so Svetovou organizáciou OSN pre cestovný ruch (UNWTO);

36. domnieva sa, že vznik nových technológií a ďalšia digitalizácia by výrazne zvýšili príťažlivosť odvetvia cestovania a cestovného ruchu a že používateľsky ústretové platformy a nové obchodné modely by zvýšili rast, konkurencieschopnosť a prosperitu odvetvia; domnieva sa preto, že pravidelná odborná príprava a rekvalifikácia existujúcej pracovnej sily v tomto odvetví sú mimoriadne dôležité s osobitným zameraním na digitálne zručnosti a inovačné technológie;

37. vyzýva Komisiu, aby zhodnotila možnosť zavedenia online postupu podávania žiadostí o víza a zároveň zachovala silnú ochranu európskych hraníc ako prostriedku na prilákanie zvýšeného množstva medzinárodných turistov do Európy; konštatuje, že vypuknutie nákazy COVID-19 odhalilo, že treba prijať inovácie a prepracovať poskytovanie služieb vrátane tých, ktoré umožňujú lepšie kontakty medzi ľuďmi; vyzýva preto Komisiu, aby preskúmala možnosti diaľkového, lacného a časovo efektívneho prístupu k elektronickým vízám do európskych turistických destinácií pre bona fide štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí potrebujú víza a ktorých biometrické údaje by sa zbierali v každom prípade, keď sa systém vstup/výstup stane plne funkčným;

38. poukazuje na význam podpory udržateľného cestovného ruchu, ktorý prispieva k vytváraniu pracovných miest, ochrane a obnove prírodných ekosystémov, biodiverzity a rastu a konkurencieschopnosti, a to stávaním na nových obchodných modeloch; vyzýva Komisiu, aby zainteresovaným stranám v oblasti cestovného ruchu uľahčila prístup k finančným prostriedkom EÚ, najmä pokiaľ ide o malých poskytovateľov stravovacích a ubytovacích služieb vo všetkých

Piatok 19. júna 2020

segmentoch trhu, ktorým sa musí venovať osobitná pozornosť a podpora; potvrdzuje, že takéto financovanie by malo podporovať prechod na udržateľnejšie, inovatívnejšie, odolnejšie a kvalitnejšie produkty a služby cestovného ruchu a ďalej prispievať k udržateľnosti, cestovaniu mimo sezónny a ku geografickému rozptýleniu tokov cestovného ruchu; domnieva sa, že sa musí poskytovať podpora a koordinácia na úrovni Únie s cieľom zlepšiť správu cestovného ruchu na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, okrem iného zavedením certifikácie udržateľnosti cestovného ruchu; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať prechod od nadmerného cestovného ruchu k iným formám kultúrneho a udržateľného cestovného ruchu, ktoré rešpektujú naše životné prostredie a naše kultúrne dedičstvo;

39. zdôrazňuje význam cestovného ruchu pre určité krajiny a geografické oblasti EÚ, kde sú služby súvisiace s cestovným ruchom často dôležitým faktorom pri zabezpečovaní zamestnanosti a sú jedným z hlavných zdrojov príjmu pre miestne obyvateľstvo; vyzýva Komisiu, aby vypracovala prispôbené opatrenia pri obnovovaní voľného pohybu a dopravných spojení medzi najvzdialenejšími regiónmi a ostrovmi a kontinentom EÚ; poukazuje na to, že pre tieto regióny sú mimoriadne dôležité osobitné prepojovacie koridory a dodatočná finančná a administratívna podpora; zdôrazňuje význam rozvoja pobrežného a námorného zamerania v stratégii a iniciatívach EÚ v oblasti cestovného ruchu vrátane možností financovania a propagačných a komunikačných nástrojov, ako aj posilnenia fungovania príslušných trhov, a to stanovením politík prispôbených potrebám v spolupráci so zainteresovanými stranami a orgánmi z destinácií; pripomína, že je dôležité podporovať rodinné podniky, ktoré rozvíjajú miestne alebo regionálne trhy a podporujú miestny cestovný ruch, keďže predstavujú významný podiel zamestnanosti v európskom súkromnom sektore a predstavujú prirodzený inkubátor podnikateľskej kultúry;

40. pripomína, že kultúrny cestovný ruch predstavuje 40 % celého európskeho cestovného ruchu a 68 % Európanov tvrdí, že prítomnosť kultúrneho dedičstva, ktoré zahŕňa kultúrne trasy, medzi nimi aj Cestu sv. Jakuba (Camino de Santiago), ktorá v roku 2021 oslávi jubileum alebo jakubský rok, ich ovplyvňuje pri výbere dovolenkovej destinácie⁽²⁾; vyzýva preto Komisiu, aby navrhla, aby členské štáty v budúcom pracovnom pláne pre kultúru stanovili jasné strategické a operačné ciele zamerané na výsledky, a aby zlepšila súčasný strategický rámec pre kultúru; zdôrazňuje, že investície do kultúrnych lokalít by sa mali vnímať a považovať za zdroj na zlepšenie konkurencieschopnosti a rastu na miestnej úrovni bez toho, aby sa zabudlo na ich hodnotu ako neoddeliteľnú súčasť nášho kultúrneho dedičstva, ktoré treba chrániť, najmä pred zmenou klímy a nadmerným cestovným ruchom; vyzýva Komisiu, aby posilnila finančnú udržateľnosť kultúrnych lokalít financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a aby podporovala rozvoj systémov financovania založených na súkromných financiách; okrem toho vyzýva na zvýšenie rozpočtu na program DiscoverEU, ktorý má potenciál výrazne podporiť cestovný ruch mládeže; upozorňuje na osobitné potreby kultúrnych inštitúcií, ktoré dostávajú verejnú pomoc v tomto období obnovy, keďže musia zaistiť bezpečnosť návštevníkov a zachovať svoj hospodársky model; žiada Komisiu, aby našla alternatívne podporné mechanizmy pre pracovníkov v oblasti kultúry, ktorí sú vo veľkej miere závislí od funkčného cestovného ruchu;

41. zdôrazňuje výhody vidieckeho a agroekologického cestovného ruchu a vyzýva Komisiu, aby ďalej podporovala a propagovala iniciatívy, ktorými by sa vytvorili dodatočné zdroje príjmov pre vidiecke oblasti a pracovné príležitosti, zabránilo sa vyľudňovaniu a zvýšili sa sociálne prínosy; zdôrazňuje úlohu, ktorú môže zohrávať Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), najmä program LEADER, pri podpore miestnych a vidieckych iniciatív v oblasti cestovného ruchu, a žiada, aby bol tento program primerane financovaný v programovom období 2021 – 2027; domnieva sa, že treba posilniť agroturizmus vo vidieckych oblastiach s cieľom diverzifikovať príjmy poľnohospodárov, najmä v prípade malých podnikov, a tým zabrániť opúšťaniu pôdy a vyľudňovaniu a podporovať vidiecke hospodárstvo; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu vyčlenenia osobitných rozpočtových prostriedkov na agroturizmus, ktorý zohráva zásadnú úlohu pri diverzifikácii príjmov poľnohospodárov a pri rozvoji vidieckych oblastí;

42. poukazuje na význam zdravotného cestovného ruchu, ktorý zahŕňa cestovanie za zdravotnou starostlivosťou, návštevy wellness zariadení a kúpeľov; vyzýva Komisiu, aby vo vhodných prípadoch podporovala európsku zdravotnú prevenciu, balneológiu, udržateľný a horský zdravotný cestovný ruch; zdôrazňuje potrebu ďalších investícií do zlepšovania udržateľnej infraštruktúry cestovného ruchu a význam lepšej viditeľnosti európskych platforiem v oblasti kúpeľov a wellness zariadení; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila ďalšie príležitosti financovania založené na vedeckých poznatkoch, keďže zdravotný cestovný ruch môže pomôcť znížiť náklady na zdravie prostredníctvom preventívnych opatrení a nižšej spotreby liekov a ďalej zlepšiť udržateľnosť a kvalitu pracovnej sily;

(2) Osobitný prieskum Eurobarometra 466 – Kultúrne dedičstvo, 12/2017.

Piatok 19. júna 2020

43. zdôrazňuje význam dostupnosti cestovných služieb a služieb cestovného ruchu pre starnúce obyvateľstvo, ako aj pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby s funkčnými obmedzeniami; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktívne podporovali prebiehajúci rozvoj noriem Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu týkajúcich sa bezbariérových služieb cestovného ruchu a po ich prijatí zabezpečili ich rýchle a správne vykonávanie a to, že poskytovatelia služieb budú dodržiavať príslušné normy bezbariérovosti, ktoré sú už zavedené alebo sú v procese zavádzania; okrem toho vyzýva Komisiu, aby sa usilovala uľahčiť možné širšie uplatňovanie a uznávanie preukazu EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím;

44. zdôrazňuje významnú úlohu športu v odvetví cestovného ruchu a pripomína dôležitosť športových podujatí a činností pri zatriktívňovaní európskych regiónov pre turistov; zdôrazňuje príležitosti vyplývajúce z cestovania športovcov a divákov na športové podujatia, ktoré môžu prilákať turistov aj do tých najvzdialenejších oblastí; zdôrazňuje význam európskej gastronómie, gastronomických trás a odvetvia hotelov, reštaurácií a stravovania pre odvetvie cestovného ruchu a hospodárstvo ako celok; zdôrazňuje, že je preto potrebné začleniť ich do celkovej stratégie v odvetví cestovného ruchu;

o

o o

45. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie predsedníčke Komisie, predsedovi Európskej rady a úradujúcemu predsedníctvu Rady.
